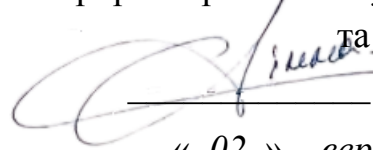

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Інна АНДРУШКО

« 02 » вересня 2025 року

СУЧАСНА СТОМАТОЛОГІЯ
(назва навчальної дисципліни)

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
навчальної дисципліни
з підготовки доктора філософії
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності П1 Стоматологія

(шифр і назва спеціальності)

Методичні вказівки з дисципліни «Сучасна стоматологія»
підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
« 26 » серпня 2025 року 31 с.

РОЗРОБНИКИ:

к.мед.н, доцент закладу вищої освіти Наталія ГАДЖУЛА,
к.мед.н, доцент закладу вищої освіти Лариса КУРДИШ,
к.мед.н, доцент закладу вищої освіти Анастасія ПОВШЕНЮК.

Обговорено на засіданні кафедри терапевтичної стоматології Вінницького національного
медичного університету ім. М.І. Пирогова
Протокол № 1 від « 26 » серпня 2025 року

Завідувачка кафедри терапевтичної стоматології,
Професор ЗВО Марія ШІНКАРУК-ДИКОВИЦЬКА
« 26 » серпня 2025 року

Тема 1. Методи діагностики каріозних і некаріозних уражень твердих тканин зубів (клінічні, інструментальні, цифрові). Принципи профілактики та лікування. Планування комплексного лікування пацієнтів із множинними некаріозними ураженнями (клінічний розбір).

На занятті будуть висвітлені наступні ключові аспекти: Сучасні класифікації каріозних і некаріозних уражень. Методи ранньої діагностики: флуоресцентна діагностика, лазерна діагностика, цифрові методи (Qlf, Diagnosam, AI-алгоритми). Принципи профілактики: ремінералізуюча терапія, інфільтрація, фторування, біоміметичні підходи. Тактика лікування пацієнтів з множинними некаріозними ураженнями (ерозії, абфракції, клиноподібні дефекти). Винесено питання етіології, патогенезу, клініки, діагностики вроджених і набутих дисколоритів твердих тканин зубів, вибору та планування методик усунення дисколоритів зубів, залежно від клінічної ситуації.

Аспіранти опановують сучасні клініко-лабораторні та цифрові методи діагностики, вивчають алгоритми формування плану лікування, базованого на індивідуальному ризик-профілі пацієнта. Особлива увага приділяється доказовій базі застосування профілактичних програм і міні-інвазивних методів лікування.

Практичні навички: Робота з цифровими діагностичними системами (CariTest, Diagnosam). Складання комплексного плану лікування пацієнтів із множинними некаріозними ураженнями. Розбір клінічних ситуаційних завдань із застосуванням принципів доказової медицини.

Знати:

1. Етіологію, патогенез та клініку некаріозних уражень твердих тканин зубів.
2. Сучасні класифікації каріозних і некаріозних уражень.
3. Сучасні клініко-лабораторні та цифрові методи діагностики: флуоресцентна діагностика, лазерна діагностика, цифрові методи (Qlf, Diagnosam, AI-алгоритми).
4. Тактику лікування пацієнтів з множинними некаріозними ураженнями.
5. Міні-інвазивні методи лікування некаріозних уражень.
6. Засоби та методи профілактики некаріозних уражень.

Вміти:

1. Працювати з цифровими діагностичними системами (CariTest, Diagnosam)
2. Скласти комплексний план лікування пацієнтів із множинними некаріозними ураженнями.
3. Скласти профілактичну програму для попередження розвитку некаріозних уражень.

Література:

1. Терапевтична стоматологія: У 4-х томах: підручник. Т.2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис. – 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. – К., 2020. – 592 с.
2. Стандарт медичної допомоги «Карієс зубів» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23 травня 2024 року № 869).
3. Клінічна настанова, заснована на доказах «Карієс зубів» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23 травня 2024 року № 869).
4. Терапевтична стоматологія для лікарів-інтернів. Частина 1. Карієс та його ускладнення: навчальний посібник / П.М. Скрипников, К.О. Удальцова, В.І. Шинкевич, О.А. Писаренко, Л.М. Хавалкіна, Ю.В. Тимошенко, С.І. Геранін. – Полтава: Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), 2023.
5. Профілактика стоматологічних захворювань: Підручник для підготовки студентів, лікарів-стоматологів-інтернів та практикуючих лікарів-стоматологів. Автори: Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Кулай та інші.
6. Заяць Т.І., Жуковська Л.О. Профілактика стоматологічних захворювань: Навч. посіб. – Львів: «Новий Світ-2000», 2020 – 322 с.
7. Клінічна фармакологія: навчальний посібник / М.В. Хайтович, Г.В. Зайченко, І.О.

- Афанасьєва та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 335 с. (чорно-білі).
- Gehrig, Jill S, and Daniel E Shin. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist. Sixth edition. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning, 2023.
 - Pharmacotherapy in dentistry: manual / Bobyriov V.M., Petrova T.A., Ostrovska G.Yu., Ryabushko M.M., Kapustianska A.A. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2020. – 376 p.: il.
 - Tetyana Zaporozhets, Olena Tkachenko, Svitlana Tryniak. Dental Physiology. Study manual in English.-Lviv: “Magnolia 2006”, 2023. – 166 p.
 - Kaskova L.F., Yanko N.V. Preclinical manual of paediatric therapeutic dentistry. – Lviv: «Magnolia 2006», 2024. – 108 p.

Тема 2. Інноваційні підходи до відновлення зубів: мінімально інвазивне препарування, біоміметичні методи реставрації.

На занятті будуть розглянуті новітні методики препарування твердих тканин зуба з мінімальною втратою здорових структур.

Ключові аспекти: принципи ультразвукового препарування та особливості його застосування для лікування каріозних уражень; використання лазерних систем у терапевтичній стоматології; біоміметичні підходи до відновлення зуба, що імітують природні властивості емалі та дентину.

Аспіранти ознайомляться з клінічними протоколами ультразвукової та лазерної терапії, проаналізують показання й протипоказання, порівнюють ефективність традиційних і мінімально інвазивних методів.

Практичні навички: робота з ультразвуковими та лазерними системами, відпрацювання алгоритму препарування та адгезивної підготовки з урахуванням біоміметичних принципів.

Знати:

- Новітні методики препарування твердих тканин зуба, показання та протипоказання до їх використання.
- Принципи ультразвукового препарування та особливості його застосування.
- Принципи лазерного препарування та особливості його застосування.
- Клінічні протоколи ультразвукової та лазерної терапії.

Вміти:

- Працювати з ультразвуковими системами (EMS, Dentsply Sirona, Woodpecker, Satelec, DTE)
- Працювати з лазерними системами (LiteTouch™, Doctor Smile Pluser).
- Використовувати біоміметичні підходи до відновлення зуба.

Література:

- Терапевтична стоматологія: у 4 томах: підручник. Т.1. Пропедевтика терапевтичної стоматології / М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, Л. Ф. Сідельнікова та ін.; за ред. А. В. Борисенка. - 4-е вид., випр. - К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 456 с.
- Терапевтична стоматологія: У 4-х томах: підручник. Т.2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис. – 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. – К., 2020. – 592 с.
- Стандарт медичної допомоги «Карієс зубів» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23 травня 2024 року № 869).
- Клінічна настанова, заснована на доказах «Карієс зубів» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23 травня 2024 року № 869).
- Терапевтична стоматологія для лікарів-інтернів. Частина 1. Карієс та його ускладнення: навчальний посібник / П.М. Скрипников, К.О. Удальцова, В.І. Шинкевич, О.А. Писаренко, Л.М. Хавалкіна, Ю.В. Тимошенко, С.І. Геранін. – Полтава: Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), 2023.

6. Профілактика стоматологічних захворювань: Підручник для підготовки студентів, лікарів-стоматологів-інтернів та практикуючих лікарів-стоматологів. Автори: Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Кулай та інші.
7. Заяць Т.І., Жуковська Л.О. Профілактика стоматологічних захворювань: Навч. посіб. – Львів: «Новий Світ-2000», 2020 – 322 с.
8. Romanos G. E. Advanced Laser Surgery in Dentistry. – John Wiley & Sons, 2021 Tetyana Zaporozhets, Olena Tkachenko, Svitlana Tryniak. Dental Physiology. Study manual in English.-Lviv: “Magnolia 2006”, 2023. – 166 p.
9. Kaskova L.F., Yanko N.V. Preclinical manual of paediatric therapeutic dentistry. – Lviv: «Magnolia 2006», 2024. – 108 p.

Тема 3. Естетична стоматологія: цифрові протоколи (DSD, 3D-моделювання), інтеграція AI, методи визначення кольору. Художня реставрація фронтальної та бокової групи зубів. Вініри. Сучасні реставраційні техніки та інноваційні матеріали (нанокомпозити, ормокери, біоактивні композити).

На занятті особлива увага аспірантів буде звернена на вивчення естетичних критеріїв посмішки, основні методи клініко-лабораторних обстежень зубів в естетичній стоматології, сучасні підходи до реставрації анатомічної форми зубів. Заняття присвячено вивченню основних методів оцінки естетичних характеристик кольору зубів, методам оцінки естетичних характеристик ширини зубів, оцінці естетичних характеристик форми зубів, макро- та мікрорельєфу зубів, оптичним методам дослідження зубів.

Аспірантами будуть набуті практичні навички з планування побудови реставрацій, відповідно до клінічної ситуації після едодонтичного лікування. Визначення доцільності виконання прямих реставрацій після едодонтичного лікування. Будуть розглянуті інструменти та аксесуари для виконання потрібних маніпуляцій. Детально розглянуто системи та протоколи фінішної обробки зубів. Буде проведено розбір клінічних ситуаційних завдань, складання плану раціонального лікування, ведення пацієнтів з використанням фото-протоколу, визначення етапів проведення смайл-дизайну, використання методик лікування залежно від клінічної ситуації задля досягнення високо-естетичного результату. Принципи роботи з комп'ютерною програмою “CariTest” для визначення рівнів інтенсивності карієсу або резистентності емалі зубів до карієсу, а також програмою “UniqSeph” для визначення індивідуальних нормальних цефалометричних показників зубощелепної системи.

На занятті особлива увага аспірантів буде приділена вивченню біоміметичного направлення у відновній стоматології, основним принципам методу стратифікації, біламінарному методу дентального відновлення, особливостям реконструкції та трансформації зубів. Аспіранти оволодіють методиками естетичного моделювання різців, ікол, премолярів і молярів, засвоять методикою тунельної реставрації та мінімально інвазивної реставрації.

Сучасні матеріали для естетичної стоматології: нанокомпозити, ормокери, біоактивні композити: склад, властивості, переваги і недоліки, технологія застосування. Вибір матеріалу для проведення високоестетичних художніх реставрацій прямим методом, вимоги до пломбувальних матеріалів. Вибір адгезивної системи, в залежності від клінічної ситуації. Етапи адгезивної підготовки. Основні критерії якісної обробки реставрацій. Вивчення методів відновлення зубів після едодонтичного лікування; відновлення депульпованих зубів кор-композитами; методи реставрації депульпованих зубів безштифтовим методом із застосуванням фотокомпозитів; методика реставрації зубів із застосуванням волоконного армування, алгоритм застосування скловолоконних штифтів у техніці прямої реставрації зубів. На занятті увага буде приділена комп'ютерному моделюванню посмішки, поняттю суглобово-м'язового та зубо-альвеолярного статусу. Особлива увага буде приділена естетиці зубів: колір та формоутворюючі елементи. Мікрореставрація та смайл-дизайн. Питання композитних вінірів. Важливість оклюзійної карти зуба при реставрації бокової групи зубів. Обговорені основні етапи фотопротоколу, для діагностики та планування лікування. Wax-up

і mock-up. Використання DSD-методики. Буде представлена класифікація показань для застосування непрямих композитних вінірів Паскаль Маньє. Питання класичного препарування та мікропрепарування під керамічні вініри.

Знати:

1. Основні методи клініко-лабораторних обстежень зубів в естетичній стоматології.
2. Основні принципи біоміметичного та біламінарного та методу стратифікації у відновній стоматології.
3. Сучасні реставраційні техніки та інноваційні матеріали для їх проведення (нанокомпозити, ормокери, біоактивні композити).
4. Основні етапи фотопротоколу, для діагностики та планування лікування. Wax-up і mock-up.
5. Особливості проведення художньої реставрації фронтальної та бокової групи зубів.
6. Засоби та методи фінішної обробки реставрацій.
7. Покази для застосування непрямих композитних вінірів та особливості препарування під них.

Вміти:

1. Скласти план побудови реставрацій, відповідно до клінічної ситуації.
2. Провести вибір інструментів та аксесуарів для проведення реставрації різних груп зубів.
3. Провести вибір матеріалу та адгезивної системи для проведення реставрації, в залежності від клінічної ситуації.
4. Провести реставрацію депульпованих зубів на фантомах безштифтовим методом та із застосуванням волоконного армування.
5. Провести шліфовку та поліровку проведених реставрацій.

Література:

1. Терапевтична стоматологія: у 4 томах: підручник. Т.1. Пропедевтика терапевтичної стоматології / М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, Л. Ф. Сідельнікова та ін.; за ред. А. В. Борисенка. - 4-е вид., випр. - К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 456 с.
2. Терапевтична стоматологія: У 4-х томах: підручник. Т.2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис. – 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. – К., 2020. – 592 с.
3. Стандарт медичної допомоги «Карієс зубів» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23 травня 2024 року № 869).
4. Клінічна настанова, заснована на доказах «Карієс зубів» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23 травня 2024 року № 869).
5. Терапевтична стоматологія для лікарів-інтернів. Частина 1. Карієс та його ускладнення: навчальний посібник / П.М. Скрипников, К.О. Удальцова, В.І. Шинкевич, О.А. Писаренко, Л.М. Хавалкіна, Ю.В. Тимошенко, С.І. Геранін. – Полтава: Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), 2023.
6. Пропедевтика терапевтичної стоматології. Навчально-методичний посібник / М.Ю. Гончарук-Хомин, О.Я. Білинський, І.Ю. Гангур. – 2024 року.
7. Петрушанко Т.О., Іленко Н.В., Островська Л.В. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології - Clinical Practicum in Therapeutic Dentistry: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. – 260 с.
8. Моделювання анатомічної форми зубів: підручник / П.С. Фліс, Т.М. Банних, А.М. Бібік, С.Б. Костенко. – 2-е видання, Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2025. – 352 (чорно-білі) + 20 кол
9. Gehrig, Jill S, and Daniel E Shin. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist. Sixth edition. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning, 2023.

10. Pharmacotherapy in dentistry: manual / Bobyriov V.M., Petrova T.A., Ostrovska G.Yu., Ryabushko M.M., Kapustianska A.A. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2020. – 376 p.: il.
11. Tetyana Zaporozhets, Olena Tkachenko, Svitlana Tryniak. Dental Physiology. Study manual in English.-Lviv: “Magnolia 2006”, 2023. – 166 p.
12. Kaskova L.F., Yanko N.V. Preclinical manual of paediatric therapeutic dentistry. – Lviv: «Magnolia 2006», 2024. – 108 p.

Тема 4. Діагностика та лікування пульпіту: біологічний (біокерамічні матеріали, клітинні технології, тканинна інженерія), хірургічний та комбінований методи.

Заняття присвячене новим підходам до біологічного збереження пульпи, а також симптоматиці пульпіту, больовому синдрому при пульпіті. Будуть детально розглянуті основні та додаткові методи діагностики пульпіту. Акцентуація уваги аспірантів на диференційній діагностиці різних форм пульпіту; клінічних проявах пульпіту в залежності від патоморфологічних змін, перебігу запалення. Загострені форми пульпіту.

Ключові аспекти: сучасні класифікації пульпіту; діагностичні критерії життєздатності пульпи; властивості та механізм дії біокерамічних матеріалів; роль мезенхімальних стовбурових клітин у регенерації дентинопульпарного комплексу; перспективи тканинної інженерії в ендодонтії.

Аспіранти опрацюють алгоритми вибору біологічних методів лікування, критерії прогнозу успіху, проаналізують сучасні дослідження з використання біоматеріалів та клітинних технологій. Разом з тим, будуть висвітлені питання хірургічних методів лікування пульпіту (вітальної ампутації та екстирпації) направлені на часткове або повне видалення пульпи. Покази та протипокази. Послідовність та особливості етапів лікування. Обґрунтування вибору засобів. Можливі ускладнення.

Практичні навички: оцінка життєздатності пульпи (EOD, пульпотестування, вітальні тести); підбір біокерамічних матеріалів для прямих і непрямих методів покриття пульпи; розбір клінічних випадків застосування клітинних технологій.

Знати:

1. Сучасні класифікації пульпіту
2. Основні та додаткові методи діагностики пульпіту.
3. Клінічні прояви пульпіту в залежності від патоморфологічних змін, перебігу запалення.
4. Покази та протипокази до лікування пульпіту консервативним методом.
5. Покази та протипокази до лікування пульпіту хірургічними методами.
6. Покази та протипокази до лікування пульпіту комбінованим методом.
7. Сучасні напрямки в лікуванні пульпітів: властивості та механізм дії біокерамічних матеріалів, роль мезенхімальних стовбурових клітин та перспективи тканинної інженерії в ендодонтії.

Вміти:

1. Діагностувати та проводити диференційну діагностику пульпіту.
2. Призначати та обґрунтувати метод лікування пульпіту в залежності від форми, перебігу та загального стану організму.
3. Провести вибір матеріалів та інструментів для проведення:
 - ампутації пульпи постійних зубів;
 - екстирпації пульпи постійних зубів;
 - інструментальної та медикаментозної обробки кореневих каналів зубів;
 - накладанні одонотропних паст;
 - накладанні та видаленні тимчасових пломб та герметичних пов'язок при лікуванні пульпіту;
 - пломбуванні кореневих каналів зубів різними методиками та матеріалами.

Література:

1. Терапевтична стоматологія: у 4 томах: підручник. Т.1. Пропедевтика

- терапевтичної стоматології / М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, Л. Ф. Сідельнікова та ін.; за ред. А. В. Борисенка. - 4-е вид., випр. - К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 456 с.
2. Терапевтична стоматологія: У 4-х томах: підручник. Т.2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис. – 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. – К., 2020. – 592 с.
 3. Стандарт медичної допомоги «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555).
 4. Клінічна настанова, заснована на доказах «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555).
 5. Терапевтична стоматологія для лікарів-інтернів. Частина 1. Карієс та його ускладнення: навчальний посібник / П.М. Скрипников, К.О. Удальцова, В.І. Шинкевич, О.А. Писаренко, Л.М. Хавалкіна, Ю.В. Тимошенко, С.І. Геранін. – Полтава: Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), 2023.
 6. Пропедевтика терапевтичної стоматології. Навчально-методичний посібник / М.Ю. Гончарук-Хомин, О.Я. Білинський, І.Ю. Гангур. – 2024 року.
 7. Петрушанко Т.О., Іленко Н.В., Островська Л.В. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології - Clinical Practicum in Therapeutic Dentistry: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. – 260 с.
 8. Gehrig, Jill S, and Daniel E Shin. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist. Sixth edition. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning, 2023.
 9. Pharmacotherapy in dentistry: manual / Bobyriov V.M., Petrova T.A., Ostrovska G.Yu., Ryabushko M.M., Kapustianska A.A. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2020. – 376 p.: il.
 10. Propaedeutics of therapeutic dentistry. The textbook for higher education applicants of dental and foreign faculties of higher education institutions of Ministry of health of Ukraine/ I.M. Tkachenko, I.Y. Marchenko, M.A. Shundryk, Z.Y. Nazarenko, S.A. Pavlenko, O.V. Pavlenkova, A.I. Sydorova, Y.Y. Vodoriz, N.M. Brailko / “Magnolia 2006”, 2023. – 423p.
 11. Tetyana Zaporozhets, Olena Tkachenko, Svitlana Tryniak. Dental Physiology. Study manual in English.-Lviv: “Magnolia 2006”, 2023. – 166 p.
 12. Kaskova L.F., Yanko N.V. Preclinical manual of paediatric therapeutic dentistry. – Lviv: «Magnolia 2006», 2024. – 108 p.

Тема 5. Діагностика апікального періодонтиту: конусно-променева комп'ютерна томографія, мікро-КТ у наукових дослідженнях, молекулярно-біологічні та імунологічні маркери.

На занятті буде висвітлено сучасні методи візуалізації й лабораторної діагностики періапікальних уражень. Акцентуватиметься увага аспіранта на симптоматиці періодонтиту, особливостях больового синдрому, перебігу захворювання, його клінічних проявах. Будуть детально розглянуті основні та додаткові методи діагностики гострих, хронічних і загострених форм періодонтиту. Внутрішньосиндромна диференційна діагностика різних форм періодонтиту. Симптоми І.Г. Лукомського, тремтіння вестибулярної стінки альвеоли, прихованої гіперемії, Дюпюїтрена.

Ключові аспекти: діагностичні можливості КПКТ у клініці; використання мікро-КТ у фундаментальних дослідженнях; роль імунологічних маркерів (цитокіни, хемокіни) та молекулярних методів (PCR, qRT-PCR) у діагностиці хронічного апікального періодонтиту.

Аспіранти засвоять принципи комплексної оцінки стану періапікальних тканин, поєднання даних променевої та лабораторної діагностики для уточнення прогнозу.

Практичні навички: інтерпретація КПКТ-знімків; ознайомлення з методиками відбору зразків для молекулярних досліджень; розбір клінічних випадків діагностики уражень різної етіології.

Знати:

1. Етіологію, патогенез, патоморфологію при різних формах періодонтиту.
2. Основні та додаткові методи обстеження хворих на періодонтит.
3. Роль імунологічних маркерів (цитокіни, хемокіни) та молекулярних методів (PCR, qRT-PCR) у діагностиці хронічного апікального періодонтиту.
4. Клінічні прояви періапикальних уражень в залежності від патоморфологічних та патофізіологічних змін.

Вміти:

1. Діагностувати та проводити диференційну діагностику періодонтитів.
2. Провести клінічне обстеження пацієнта з гострим та хронічним періодонтитом.
3. Провести та оцінити симптоми І.Г. Лукомського, тремтіння вестибулярної стінки альвеоли, прихованої гіперемії, Дюпюїтрена
4. Аналізувати рентгенологічні ознаки змін в періапикальних тканинах та їх діагностичне значення.
5. Призначати та обґрунтувати метод лікування періодонтиту в залежності від форми, перебігу та загального стану організму.

Література:

1. Терапевтична стоматологія: у 4 томах: підручник. Т.1. Пропедевтика терапевтичної стоматології / М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, Л. Ф. Сідельнікова та ін.; за ред. А. В. Борисенка. - 4-е вид., випр. - К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 456 с.
2. Терапевтична стоматологія: У 4-х томах: підручник. Т.2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис. – 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. – К., 2020. – 592 с.
3. Стандарт медичної допомоги «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555).
4. Клінічна настанова, заснована на доказах «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555).
5. Стандарт медичної допомоги «Раціональне застосування антибактеріальних і антифунгальних препаратів з лікувальною та профілактичною метою» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.08.2023 № 1513).
6. Антибактеріальна терапія в стоматології / Петрова Т.А., Островська Г.Ю., Луценко Р.В. та ін. – «Магнолія». – 2023. – 296 с.
7. Терапевтична стоматологія для лікарів-інтернів. Частина 1. Карієс та його ускладнення: навчальний посібник / П.М. Скрипников, К.О. Удальцова, В.І. Шинкевич, О.А. Писаренко, Л.М. Хавалкіна, Ю.В. Тимошенко, С.І. Геранін. – Полтава: Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), 2023.
8. Пропедевтика терапевтичної стоматології. Навчально-методичний посібник / М.Ю. Гончарук-Хомин, О.Я. Білинський, І.Ю. Гангур. – 2024 року.
9. Петрушанко Т.О., Іленко Н.В., Островська Л.В. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології - Clinical Practicum in Therapeutic Dentistry: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. – 260 с.
10. Gehrig, Jill S, and Daniel E Shin. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist. Sixth edition. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning, 2023.
11. Pharmacotherapy in dentistry: manual / Bobyriov V.M., Petrova T.A., Ostrovska G.Yu., Ryabushko M.M., Kapustianska A.A. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2020. – 376 p.: il.

12. Propaedeutics of therapeutic dentistry. The textbook for higher education applicants of dental and foreign faculties of higher education institutions of Ministry of health of Ukraine/ I.M. Tkachenko, I.Y. Marchenko, M.A. Shundryk, Z.Y. Nazarenko, S.A. Pavlenko, O.V. Pavlenkova, A.I. Sydorova, Y.Y. Vodoriz, N.M. Brailko / “Magnolia 2006”, 2023. – 423p.
13. Tetyana Zaporozhets, Olena Tkachenko, Svitlana Tryniak. Dental Physiology. Study manual in English.-Lviv: “Magnolia 2006”, 2023. – 166 p.
14. Kaskova L.F., Yanko N.V. Preclinical manual of paediatric therapeutic dentistry. – Lviv: «Magnolia 2006», 2024. – 108 p.

Тема 6. Нові підходи в ендодонтії: лазерна та фотодинамічна терапія, нанотехнології, сучасні методи obturaції, мікрохірургія. Повторне ендодонтичне лікування: 3D-навігаційні системи, біологічні методи терапії заапикальних уражень. Клінічний аналіз складних випадків.

Заняття присвячене інтеграції високих технологій в ендодонтичне лікування. Будуть розглянуті новітні методики інструментальної обробки кореневих каналів при пульпіті та періодонтиті, видалення змазаного шару, хімічне розширення системи кореневих каналів. Методи обробки інструментально непрохідних кореневих каналів: медикаментозні засоби для хімічного розширення, муміфікації та імпрегнації.

Ключові аспекти: принципи лазерної та фотодинамічної терапії у дезінфекції кореневих каналів; застосування наночастинок у пломбувальних матеріалах; мікрохірургічні методики лікування періапикальних уражень; повторне ендодонтичне лікування із застосуванням 3D-навігаційних систем; можливості біологічної терапії заапикальних уражень. Аспіранти вивчать алгоритм клінічного аналізу складних випадків, засвоять принципи персоналізованого вибору методики.

Практичні навички: робота з лазерними та фотодинамічними системами; ознайомлення з технікою використання 3D-навігації; аналіз складних клінічних кейсів.

Знати:

1. Принцип дії та сфери застосування лазерної та фотодинамічної терапії.
2. Покази, умови та критерії ефективності проведення повторного ендодонтичного лікування.
3. Принципи, покази та методи підготовки до проведення ендодонтичної мікрохірургії .

Вміти:

1. Застосовувати 3D-навігаційні систем під час проведення повторного ендодонтичного лікування.
2. Провести фотодинамічну терапію під час повторного ендодонтичного лікування.
3. Підібрати медикаментозні засоби для хімічного розширення, муміфікації та імпрегнації та провести інструменталізацію непрохідних кореневих каналівна фантомах.
4. Провести ретроградну обробку та пломбування кореневого каналу на фантомах.

Література:

1. Терапевтична стоматологія: у 4 томах: підручник. Т.1. Пропедевтика терапевтичної стоматології / М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, Л. Ф. Сідельнікова та ін.; за ред. А. В. Борисенка. - 4-е вид., випр. - К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 456 с.
2. Терапевтична стоматологія: У 4-х томах: підручник. Т.2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис. – 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. – К., 2020. – 592 с.
3. Стандарт медичної допомоги «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555).
4. Клінічна настанова, заснована на доказах «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555).

5. Терапевтична стоматологія для лікарів-інтернів. Частина 1. Карієс та його ускладнення: навчальний посібник / П.М. Скрипников, К.О. Удальцова, В.І. Шинкевич, О.А. Писаренко, Л.М. Хавалкіна, Ю.В. Тимошенко, С.І. Геранін. – Полтава: Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), 2023.
6. Пропедевтика терапевтичної стоматології. Навчально-методичний посібник / М.Ю. Гончарук-Хомин, О.Я. Білинський, І.Ю. Гангур. – 2024 року.
7. Петрушанко Т.О., Іленко Н.В., Островська Л.В. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології - Clinical Practicum in Therapeutic Dentistry: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. – 260 с.
8. Gehrig, Jill S, and Daniel E Shin. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist. Sixth edition. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning, 2023.
9. Pharmacotherapy in dentistry: manual / Bobyriov V.M., Petrova T.A., Ostrovska G.Yu., Ryabushko M.M., Kapustianska A.A. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2020. – 376 p.: il.
10. Propaedeutics of therapeutic dentistry. The textbook for higher education applicants of dental and foreign faculties of higher education institutions of Ministry of health of Ukraine/ I.M. Tkachenko, I.Y. Marchenko, M.A. Shundryk, Z.Y. Nazarenko, S.A. Pavlenko, O.V. Pavlenkova, A.I. Sydorova, Y.Y. Vodoriz, N.M. Brailko / “Magnolia 2006”, 2023. – 423p.
11. Tetyana Zaporozhets, Olena Tkachenko, Svitlana Tryniak. Dental Physiology. Study manual in English.-Lviv: “Magnolia 2006”, 2023. – 166 p.
12. Kaskova L.F., Yanko N.V. Preclinical manual of paediatric therapeutic dentistry. – Lviv: «Magnolia 2006», 2024. – 108 p.

Тема 7. Класифікації хвороб пародонта (AAP/EFP 2017): порівняльний аналіз, діагностичні алгоритми. Біомаркери в діагностиці пародонтиту (протеоміка, метаболоміка, мікроРНК), комп'ютеризовані системи діагностики.

Заняття присвячене сучасним підходам до діагностики пародонтологічних захворювань.

Ключові аспекти: аналіз класифікації хвороб пародонта (AAP/EFP 2017) у порівнянні з попередніми системами; діагностичні алгоритми оцінки тяжкості та прогресування пародонтиту; значення біомаркерів (системи протеоміки, метаболоміки, мікроРНК) для ранньої діагностики; використання комп'ютеризованих систем діагностики.

Аспіранти засвоять принципи стратифікації ризику пацієнтів та алгоритми формування персоналізованого плану лікування.

Практичні навички: робота з діагностичними шкалами AAP/EFP; інтерпретація результатів біомаркерних досліджень; розбір клінічних випадків за допомогою цифрових систем діагностики.

Знати:

1. Класифікації хвороб пародонта (AAP/EFP 2017)
2. Етіологію та патогенез генералізованого пародонтиту хронічного та загостреного перебігу.
3. Клініко-рентгенологічні ознаки генералізованого пародонтиту початкового, I, II, III ступенів важкості, загостреного перебігу.
4. Клініко-рентгенологічні ознаки генералізованого пародонтиту початкового, I, II, III ступенів важкості, хронічного перебігу.
5. Основні та додаткові методи обстеження хворих із захворюванням пародонту.
6. Значення біомаркерів (системи протеоміки, метаболоміки, мікроРНК) для ранньої діагностики пародонтальних хворих.

Вміти:

1. Проаналізувати класифікації хвороб пародонта (AAP/EFP 2017) у порівнянні з попередніми системами.

2. Діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань тканин пародонту.
3. Оцінити значення біомаркерів (системи протеоміки, метаболоміки, мікроРНК) для ранньої діагностики захворювань пародонта.
4. Інтерпретувати отримані результати комп'ютеризованих систем діагностики.

Література:

1. Терапевтична стоматологія. Том 3. Захворювання пародонта: Підручник у 4 томах, том 3 присвячений захворюванням пародонта. Автори: М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та інші; за редакцією А.В. Борисенка. Видання друге, перероблене і доповнене. – 2020. – 664 с.
2. Терапевтична стоматологія: Захворювання пародонта : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / М. Ю. Гончарук-Хомин, М. І. Балєга. – Ужгород, 2024. – 85 с.
3. Терапевтична стоматологія: Патологія пародонту та СОПР : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / Гончарук-Хомин М.Ю., Ньорба Бобиков М.М. – Ужгород, 2024. – 177 с.
4. Практична пародонтологія: 2-е видання / Кеннет Ітон, Філіп Овер. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2023. – 335 с. (кольорові).
5. Клінічна пародонтологія та імплантологія за Ньюманом і Карранзою: 14-е видання: в 2-х томах, переклад / Майкл Г. Ньюман, Перрі Р. Клоккевольд, Сатіш Елангован та ін. – К. «Медицина». – 2025. – 1543 с.
6. Профілактика стоматологічних захворювань: Підручник для підготовки студентів, лікарів-стоматологів-інтернів та практикуючих лікарів-стоматологів. Автори: Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Кулай та інші.
7. Кіцера Н. І., Ковальчук Л. Є., Рожко М. М. Генетична патологія і її стоматологічні прояви. Навчальний посібник для стоматологів, сімейних лікарів, генетиків. Івано-Франківськ – Львів. «Фоліант», 2021. – 240 с.
8. Петрушанко Т.О., Іленко Н.В., Островська Л.В. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології - Clinical Practicum in Therapeutic Dentistry: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. – 260 с.
9. Gehrig, Jill S, and Daniel E Shin. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist. Sixth edition. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning, 2023.
10. Pharmacotherapy in dentistry: manual / Bobyriov V.M., Petrova T.A., Ostrovska G.Yu., Ryabushko M.M., Kapustianska A.A. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2020. – 376 p.: il.
11. Tetyana Zaporozhets, Olena Tkachenko, Svitlana Tryniak. Dental Physiology. Study manual in English.-Lviv: “Magnolia 2006”, 2023. – 166 p.
12. Kaskova L.F., Yanko N.V. Preclinical manual of paediatric therapeutic dentistry. – Lviv: «Magnolia 2006», 2024. – 108 p.

Тема 8. Пародонтит і системні захворювання: патогенетичні імунomodуючі механізми та міждисциплінарні стратегії лікування.

На занятті розглядаються взаємозв'язки пародонтиту із загальносоматичною патологією.

Ключові аспекти: молекулярні механізми впливу пародонтиту на серцево-судинні захворювання, цукровий діабет, ревматоїдний артрит та інші аутоімунні стани; системна запальна відповідь і роль мікробного біофільму; принципи міждисциплінарного ведення таких пацієнтів.

Аспіранти отримають знання щодо системних наслідків пародонтиту, опрацюють підходи до взаємодії стоматолога з іншими фахівцями.

Практичні навички: аналіз клінічних випадків із коморбідністю; формування міждисциплінарного плану лікування; оцінка системних факторів ризику.

Знати:

1. Взаємозв'язки захворювань пародонту та загальносоматичної патології.
2. Механізми впливу пародонтиту на серцево-судинні захворювання, цукровий діабет, ревматоїдний артрит та інші аутоімунні стани.
3. Основні принципи міждисциплінарного ведення пацієнтів з патології тканин пародонту.

Вміти:

1. Скласти алгоритм діагностичного обстеження пародонтального пацієнта з коморбідною патологією.
2. Скласти алгоритм проведення місцевого лікування в залежності від характеру його перебігу, ступеня розвитку патологічного процесу та суміжної соматичної патології.

Література:

1. Терапевтична стоматологія. Том 3. Захворювання пародонта: Підручник у 4 томах, том 3 присвячений захворюванням пародонта. Автори: М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та інші; за редакцією А.В. Борисенка. Видання друге, перероблене і доповнене. – 2020. – 664 с.
2. Терапевтична стоматологія: Захворювання пародонта : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / М. Ю. Гончарук-Хомин, М. І. Балега. – Ужгород, 2024. – 85 с.
3. Терапевтична стоматологія: Патологія пародонту та СОПР : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / Гончарук-Хомин М.Ю., Ньорба Бобиков М.М. – Ужгород., 2024. – 177 с.
4. Практична пародонтологія: 2-е видання / Кеннет Ітон, Філіп Овер. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2023. – 335 с. (кольорові).
5. Клінічна пародонтологія та імплантологія за Ньюманом і Карранзою: 14-е видання: в 2-х томах, переклад / Майкл Г. Ньюман, Перрі Р. Клоккевольд, Сатіш Елангован та ін. – К. «Медицина». – 2025. – 1543 с.
6. Профілактика стоматологічних захворювань: Підручник для підготовки студентів, лікарів-стоматологів-інтернів та практикуючих лікарів-стоматологів. Автори: Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Кулай та інші.
7. Кіцера Н. І., Ковальчук Л. Є., Рожко М. М. Генетична патологія і її стоматологічні прояви. Навчальний посібник для стоматологів, сімейних лікарів, генетиків. Івано-Франківськ – Львів. «Фоліант», 2021. – 240 с.
8. Gehrig, Jill S, and Daniel E Shin. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist. Sixth edition. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning, 2023.
9. Pharmacotherapy in dentistry: manual / Bobyriov V.M., Petrova T.A., Ostrovska G.Yu., Ryabushko M.M., Kapustianska A.A. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2020. – 376 p.: il.
10. Propaedeutics of therapeutic dentistry. The textbook for higher education applicants of dental and foreign faculties of higher education institutions of Ministry of health of Ukraine/ I.M. Tkachenko, I.Y. Marchenko, M.A. Shundryk, Z.Y. Nazarenko, S.A. Pavlenko, O.V. Pavlenkova, A.I. Sydorova, Y.Y. Vodoriz, N.M. Brailko / “Magnolia 2006”, 2023. – 423p.
11. Tetyana Zaporozhets, Olena Tkachenko, Svitlana Tryniak. Dental Physiology. Study manual in English.-Lviv: “Magnolia 2006”, 2023. – 166 p.
12. Kaskova L.F., Yanko N.V. Preclinical manual of paediatric therapeutic dentistry. – Lviv: «Magnolia 2006», 2024. – 108 p.

Тема 9. Персоналізована фармакотерапія в пародонтології. Локальні системи доставки ліків, наночастинки, пробіотики. Ведення ендо-періоуражень.

Заняття присвячене новим можливостям фармакотерапії пародонтиту. Будуть розглянуті сучасні аспекти загального лікування захворювань пародонту, особливу увагу буде приділено фармакодинаміці і фармакокінетиці препаратів та їх механізму дії. Основні показання для призначення лікарських засобів, адекватну лікарську форму, шляхи введення і взаємодії з іншими медикаментами. Антибактеріальна та протизапальна терапія.

Вітамінотерапія. Гіпосенсибілізуюча, імуномодуюча, стимулююча терапія. Окрема увага буде приділена дієтотерапії пародонтологічних хворих. Будуть обговорені підходи до лікування з урахуванням клінічних особливостей перебігу у хворих із супутньою патологією.

Сучасні рекомендації щодо медикаментозного лікування захворювань пародонту. Питання місцевої медикаментозної терапії генералізованого пародонтиту хронічного перебігу. Місцева медикаментозна терапія генералізованого пародонтиту загостреного перебігу. Помилки та ускладнення при лікуванні генералізованого пародонтиту. Протизапальна терапія симптоматичного гінгівіту в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту. Методи ліквідації пародонтальних кишень та рецесії ясен.

Ключові аспекти: принципи персоналізованого підбору медикаментозної терапії; локальні системи доставки антибактеріальних препаратів; застосування наночастинок та пробіотиків у комплексному лікуванні; тактика ведення комбінованих ендо- та періоуражень. Аспіранти засвоять сучасні схеми фармакотерапії на основі індивідуального ризик-профілю пацієнта.

Практичні навички: складання індивідуальних фармакологічних протоколів; ознайомлення з локальними системами доставки ліків; аналіз клінічних випадків комбінованих уражень.

Знати:

1. Сучасні концепції персоналізованої фармакотерапії в пародонтології та їх місце в доказовій медицині.
2. Принципи індивідуального підбору медикаментозного лікування захворювань пародонту з урахуванням клінічного перебігу, факторів ризику та супутньої соматичної патології.
3. Фармакодинаміку і фармакокінетику лікарських засобів, що застосовуються у лікуванні захворювань пародонту (антибактеріальні, протизапальні, імуномодуючі, гіпосенсибілізуючі, стимулюючі препарати, вітаміни).
4. Показання, протипоказання, лікарські форми, шляхи введення та можливі міжлікарські взаємодії препаратів у пародонтології.
5. Сучасні локальні системи доставки лікарських засобів у пародонтальні кишень, їх переваги та обмеження.
6. Механізми дії, клінічну ефективність і перспективи застосування наночастинок та пробіотиків у комплексному лікуванні пародонтиту.
7. Принципи медикаментозного лікування генералізованого пародонтиту хронічного та загостреного перебігу.
8. Основні помилки та можливі ускладнення медикаментозної терапії захворювань пародонту.
9. Роль місцевої медикаментозної терапії у лікуванні симптоматичного гінгівіту в складі комплексного лікування генералізованого пародонтиту.
10. Сучасні підходи до ведення комбінованих ендо- та періоуражень.
11. Значення дієтотерапії у системі комплексного лікування пародонтологічних хворих.

Вміти:

1. Оцінювати індивідуальний ризик-профіль пацієнта з захворюваннями пародонту для обґрунтування персоналізованої фармакотерапії.
2. Обґрунтовано призначати загальну та місцеву медикаментозну терапію при різних формах і стадіях захворювань пародонту.
3. Складати індивідуальні фармакологічні протоколи лікування з урахуванням клінічних, мікробіологічних та соматичних особливостей пацієнта.
4. Вибирати адекватну лікарську форму та шлях введення препаратів залежно від клінічної ситуації.
5. Застосовувати локальні системи доставки лікарських засобів у комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту.

6. Інтегрувати нанотехнології та пробіотики у схеми лікування захворювань пародонту відповідно до сучасних рекомендацій.
7. Аналізувати та коригувати медикаментозне лікування з метою запобігання ускладненням і побічним реакціям.
8. Визначати тактику ведення пацієнтів із комбінованими ендо- та періоураженнями.
9. Проводити клінічний аналіз складних і коморбідних випадків та аргументовано обґрунтовувати вибір фармакотерапії.
10. Формулювати науково обґрунтовані рекомендації щодо медикаментозного лікування захворювань пародонту.

Література:

1. Терапевтична стоматологія. Том 3. Захворювання пародонта: Підручник у 4 томах, том 3 присвячений захворюванням пародонта. Автори: М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та інші; за редакцією А.В. Борисенка. Видання друге, перероблене і доповнене. – 2020. – 664 с.
2. Терапевтична стоматологія: Захворювання пародонта : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / М. Ю. Гончарук-Хомин, М. І. Балега. – Ужгород, 2024. – 85 с.
3. Терапевтична стоматологія: Патологія пародонту та СОПР : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / Гончарук-Хомин М.Ю., Ньорба Бобиков М.М. – Ужгород:, 2024. – 177 с.
4. Практична пародонтологія: 2-е видання / Кеннет Ітон, Філіп Овер. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2023. – 335 с. (кольорові).
5. Клінічна пародонтологія та імплантологія за Ньюманом і Карранзою: 14-е видання: в 2-х томах, переклад / Майкл Г. Ньюман, Перрі Р. Клоккевольд, Сатіш Елангован та ін. – К. «Медицина». – 2025. – 1543 с.
6. Профілактика стоматологічних захворювань: Підручник для підготовки студентів, лікарів-стоматологів-інтернів та практикуючих лікарів-стоматологів. Автори: Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Кулай та інші.
7. Кіцера Н. І., Ковальчук Л. Є., Рожко М. М. Генетична патологія і її стоматологічні прояви. Навчальний посібник для стоматологів, сімейних лікарів, генетиків. Івано-Франківськ – Львів. «Фоліант», 2021. – 240 с.
8. Gehrig, Jill S, and Daniel E Shin. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist. Sixth edition. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning, 2023.
9. Pharmacotherapy in dentistry: manual / Bobyriov V.M., Petrova T.A., Ostrovska G.Yu., Ryabushko M.M., Kapustianska A.A. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2020. – 376 p.: il.
10. Propaedeutics of therapeutic dentistry. The textbook for higher education applicants of dental and foreign faculties of higher education institutions of Ministry of health of Ukraine/ I.M. Tkachenko, I.Y. Marchenko, M.A. Shundryk, Z.Y. Nazarenko, S.A. Pavlenko, O.V. Pavlenkova, A.I. Sydorova, Y.Y. Vodoriz, N.M. Brailko / “Magnolia 2006”, 2023. – 423p.
11. Tetyana Zaporozhets, Olena Tkachenko, Svitlana Tryniak. Dental Physiology. Study manual in English.-Lviv: “Magnolia 2006”, 2023. – 166 p.
12. Kaskova L.F., Yanko N.V. Preclinical manual of paediatric therapeutic dentistry. – Lviv: «Magnolia 2006», 2024. – 108 p.

Тема 10. Регенеративна та хірургічна пародонтологія: біоматеріали, PRF/PRP, клітинні технології, мікрохірургічні техніки.

Заняття висвітлює сучасні підходи до регенерації та хірургічного лікування пародонтологічних пацієнтів. Роль хірургічного лікування у комплексній терапії хворих на генералізований пародонтит. Поняття гінгівальні, мукогінгівальні і остеомукогінгівальні операції. Передопераційна підготовка хворих на генералізований пародонтит до хірургічного втручання. Метод кюретажу при лікуванні хворих на генералізований пародонтит (закритий кюретаж, відкритий кюретаж, вакуум-кюретаж, кріокюретаж). Гінгівотомія. Гінгівектомія

(проста, радикальна). Клаптеві операції. Класифікація матеріалів для прискорення регенерації кісткової тканини пародонту за G. Gara і D. Adams (1981). Особлива увага буде приділена методу спрямованої тканинної регенерації. Операції для формування присінку порожнини рота (френулотомія, френулектомія, пластика присінку тощо). Питання післяопераційного ведення хворих після хірургічного втручання на тканинах пародонту.

Ключові аспекти: використання біоматеріалів у відновленні тканин пародонта; можливості PRF/PRP у стимуляції регенерації; клітинні технології у відновленні кісткових дефектів; принципи мікрохірургічних технік для мінімальної травматизації.

Аспіранти вивчать сучасні протоколи регенеративної хірургії та оцінять доказову базу їх ефективності.

Практичні навички: ознайомлення з методиками отримання та застосування PRF/PRP; підбір біоматеріалів залежно від клінічної ситуації; відпрацювання алгоритмів мікрохірургічного втручання.

Знати:

1. Хірургічні методи лікування у комплексній терапії пацієнтів із захворюваннями пародонту.
2. Показання та протипоказання до призначення основних хірургічних методів лікування у хворих на генералізований пародонтит.
3. Передопераційна підготовка хворих на генералізований пародонтит до хірургічного втручання. Мета. Алгоритм проведення.
4. Кюретаж, вакуум-кюретаж, кріо-кюретаж. Сутність методу. Показання. Протипоказання. Етапи проведення.
5. Гінгівотомія та її види. Сутність методу. Показання. Протипоказання. Методика та етапи проведення.
6. Гінгівектомія та її види. Сутність методу. Показання. Протипоказання. Методика та етапи проведення.
7. Клаптеві операції. Сутність методу. Показання. Протипоказання. Етапи проведення (метод Цешинського-Відмана-Неймана).
8. Методика спрямованої тканинної регенерації. Сутність методу. Види мембран, що застосовуються при СТР.
9. Післяопераційне ведення хворих після хірургічного втручання на тканинах пародонта.

Вміти:

1. Проводити передопераційну підготовку хворих на генералізований пародонтит.
2. Спланувати хірургічне втручання на тканинах пародонта залежно від клінічних і лабораторних показників.
3. Вибрати необхідний інструментарій для проведення кюретажу.
4. Провести кюретаж пародонтальної кишені.
5. Попередити ускладнення при проведенні кюретажу пародонтальних кишень.
6. Працювати з апаратами для вакуум-кюретажу та кріокюретажу (АКВ-1).
7. Проводити накладання швів на слизову оболонку порожнини рота.

Література:

1. Щелепно-лицева хірургія: підручник / О.О. Тимофеев. – 3-є видання. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2022. – 792 с. (чорно-білі) + 40 кольор.
2. Терапевтична стоматологія. Том 3. Захворювання пародонта: Підручник у 4 томах, том 3 присвячений захворюванням пародонта. Автори: М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та інші; за редакцією А.В. Борисенка. Видання друге, перероблене і доповнене. – 2020. – 664 с.
3. Терапевтична стоматологія: Захворювання пародонта : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / М. Ю. Гончарук-Хомин, М. І. Балєга. – Ужгород, 2024. – 85 с.

4. Стандарт медичної допомоги «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555).
5. Клінічна настанова, заснована на доказах «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555).
6. Терапевтична стоматологія: Патологія пародонту та СОПР : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / Гончарук-Хомин М.Ю., Ньорба Бобиков М.М. – Ужгород:, 2024. – 177 с.
7. Практична пародонтологія: 2-е видання / Кеннет Ітон, Філіп Овер. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2023. – 335 с. (кольорові).
8. Клінічна пародонтологія та імплантологія за Ньюманом і Карранзою: 14-е видання: в 2-х томах, переклад / Майкл Г. Ньюман, Перрі Р. Клоккевольд, Сатіш Елангован та ін. – К. «Медицина». – 2025. – 1543 с.
9. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку: підручник / Л.Я. Яковенко, В.Г. Черкасов, І.Л. Чехова та ін. – 2-е видання. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2022. – 496 с. (кольор.).
10. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. – 5-е видання. – К. «Медицина». – 2023. – 560 с.
11. Профілактика стоматологічних захворювань: Підручник для підготовки студентів, лікарів-стоматологів-інтернів та практикуючих лікарів-стоматологів. Автори: Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Кулай та інші.
12. Кіцера Н. І., Ковальчук Л. Є., Рожко М. М. Генетична патологія і її стоматологічні прояви. Навчальний посібник для стоматологів, сімейних лікарів, генетиків. Івано-Франківськ – Львів. «Фоліант», 2021. – 240 с.
13. Gehrig, Jill S, and Daniel E Shin. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist. Sixth edition. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning, 2023.
14. Pharmacotherapy in dentistry: manual / Bobyriov V.M., Petrova T.A., Ostrovska G.Yu., Ryabushko M.M., Kapustianska A.A. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2020. – 376 p.: il.
15. Propaedeutics of therapeutic dentistry. The textbook for higher education applicants of dental and foreign faculties of higher education institutions of Ministry of health of Ukraine/ I.M. Tkachenko, I.Y. Marchenko, M.A. Shundryk, Z.Y. Nazarenko, S.A. Pavlenko, O.V. Pavlenkova, A.I. Sydorova, Y.Y. Vodorig, N.M. Brailko / “Magnolia 2006”, 2023. – 423p.
16. Tetyana Zaporozhets, Olena Tkachenko, Svitlana Tryniak. Dental Physiology. Study manual in English.-Lviv: “Magnolia 2006”, 2023. – 166 p.
17. Kaskova L.F., Yanko N.V. Preclinical manual of paediatric therapeutic dentistry. – Lviv: «Magnolia 2006», 2024. – 108 p.

Тема 11. Інтеграція пародонтології та ортопедії: цифрове планування, протоколи шинування.

Заняття присвячене взаємодії пародонтолога й ортопеда у комплексному лікуванні пацієнтів із пародонтитом.

Ключові аспекти: цифрові методи планування ортопедичної реабілітації при пародонтологічних ураженнях; методи усунення травматичної оклюзії, вибіркоче пришліфування зубів, сучасні протоколи шинування рухомих зубів; вибір ортопедичних конструкцій залежно від ступеня пародонтальної втрати; міждисциплінарний підхід у лікуванні.

Аспіранти засвоять алгоритм планування лікування із використанням CAD/CAM-технологій, принципи підбору шинувальних систем.

Практичні навички: цифрове моделювання ортопедичних конструкцій; опанування методик шинування (тимчасові, постійні системи); аналіз клінічних випадків інтегрованого лікування.

Знати:

1. Основи патогенезу пародонтиту та його вплив на функціональну здатність зубощелепної системи.
2. Принципи міждисциплінарного підходу у лікуванні пацієнтів із пародонтальними ураженнями.
3. Цифрові методи планування лікування: роль CAD/CAM-технологій у створенні ортопедичних конструкцій.
4. Критерії вибору ортопедичних конструкцій залежно від ступеня втрати пародонтальної підтримки.
5. Методи усунення травматичної оклюзії: вибіркове пришліфування, балансування оклюзійних контактів.
6. Типи шинувальних систем: показання до тимчасового та постійного шинування.
7. Протоколи комунікації між пародонтологом та ортопедом для ефективного планування та реалізації лікування.

Вміти:

1. Проводити цифрове моделювання ортопедичних конструкцій з урахуванням пародонтального статусу.
2. Оцінювати рухомість зубів та визначати потребу в шинуванні.
3. Підбирати відповідну шинувальну систему (тимчасову або постійну) залежно від клінічної ситуації.
4. Виконувати вибіркове пришліфування зубів для усунення травматичної оклюзії.
5. Інтерпретувати цифрові діагностичні дані (3D-моделі, скани, рентгенограми) для планування лікування.
6. Аналізувати клінічні кейси інтегрованого лікування з урахуванням пародонтологічних та ортопедичних аспектів.
7. Розробляти індивідуальний план лікування у співпраці з пародонтологом, ортопедом та зубним техніком.

Література:

Основна (базова)

1. Терапевтична стоматологія. Том 3. Захворювання пародонта: Підручник у 4 томах, том 3 присвячений захворюванням пародонта. Автори: М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та інші; за редакцією А.В. Борисенка. Видання друге, перероблене і доповнене. – 2020. – 664 с.
2. Ортопедична стоматологія. Національний підручник: за ред проф. Рожка М.М., проф. Неспрядька В.П. 2020 Підручник / М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін.: за ред М.М. Рожка, В.П. Неспрядька. – К. ВСВ «Медицина», 2020. – 720 с.

Допоміжна

1. Терапевтична стоматологія: Захворювання пародонта : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / М. Ю. Гончарук-Хомин, М. І. Балєга. – Ужгород, 2024. – 85 с.
2. Терапевтична стоматологія: Патологія пародонту та СОПР : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / Гончарук-Хомин М.Ю., Ньорба Бобиков М.М. – Ужгород:, 2024. – 177 с.
3. Практична пародонтологія: 2-е видання / Кеннет Ітон, Філіп Овер. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2023. – 335 с. (кольорові).
4. Клінічна пародонтологія та імплантологія за Ньюманом і Карранзою: 14-е видання: в 2-х томах, переклад / Майкл Г. Ньюман, Перрі Р. Клоккевольд, Сатіш Елангован та ін. – К. «Медицина». – 2025. – 1543 с.
5. Техніка виготовлення знімних протезів: підручник / П.С. Фліс, Т.М. Банних. – 3-є видання, Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 264 (чорно-білі) + 32 кол.

6. Лабораторні етапи виготовлення ортопедичних конструкцій зубних протезів: навчально-наочний посібник / М.М. Рожко, Т.М. Дмитришин, І.В. Палійчук та ін. / Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 222 с. (кол.)
7. StudBook з ортопедичної стоматології / [П.А. Гасюк, Є.Я. Костенко, В.Р. Мачоган, С.О. Росоловська, А.Б. Воробець, В.Б.Радчук]. – 2020. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А.- 372 с.
8. Базова філософія бюгельного протезування / [П.А. Гасюк , В.Р. Мачоган, В.Б. Радчук]. – 2020. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А. – 107 с.
9. Основні технології виготовлення зубних протезів: Навчальний посібник, 2019 р. Автори: Е.В. Беляєв, Д.М. Король, П.А. Гасюк та інші.

Тема 12. Фізіотерапевтичні методи в стоматології: лазери, фотодинамічна терапія, плазмотерапія, Vector-терапія, озонотерапія.

Заняття присвячене новітнім фізіотерапевтичним методам у лікуванні захворювань пародонта та слизової.

Ключові аспекти: механізм дії лазерних систем у терапії; фотодинамічна терапія як альтернатива антибіотикам; можливості плазмотерапії для стимуляції регенерації; Vector-терапія як мінімально інвазивна альтернатива кюретажу; роль озонотерапії у протимікробному контролі; клінічні особливості застосування лазерів в практичній стоматології, лазерна хірургія в пародонтології, методика лазерного кюретажу, переваги лазерної хірургії.

Аспіранти ознайомляться з доказовою базою ефективності цих методів, протоколами застосування у різних клінічних ситуаціях. Фізіотерапевтичні методи лікування захворювань пародонту.

Практичні навички: відпрацювання технік застосування лазерних і фотодинамічних систем; ознайомлення з методиками Vector-терапії та плазмотерапії; клінічний розбір ефективності фізіотерапевтичних методів.

Знати:

1. Основні групи фізіотерапевтичних процедур, які використовуються в стоматології.
2. Механізми впливу різних фізичних факторів на організм людини.
3. Показання та протипоказання до застосування фізіотерапії в комплексному лікуванні хвороб пародонта.
4. Методики проведення основних фізіотерапевтичних процедур.
5. Клінічні особливості застосування лазерів в практичній стоматології.
6. Лазерна хірургія в пародонтології.
7. Методика лазерного кюретажу, переваги лазерної хірургії.

Вміти:

1. Тракувати показання до використання фізичних методів у комплексній терапії хвороб пародонта.
2. Призначити певний вид фізіотерапевтичного лікування згідно показів.
3. Правильно розраховувати фізіотерапевтичну дозу електропроцедур при лікуванні захворювань пародонта.
4. Працювати з апаратами, що використовуються для фізіотерапії.
5. Визначати види та режими застосування лазерів відповідно до клінічної ситуації.

Література:

Основна (базова)

1. Терапевтична стоматологія: У 4-х томах: підручник. Т.2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис. – 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. – К., 2020. – 592 с.
2. Терапевтична стоматологія. Том 3. Захворювання пародонта: Підручник у 4 томах, том 3 присвячений захворюванням пародонта. Автори: М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та інші; за редакцією А.В. Борисенка. Видання друге,

- перероблене і доповнене. – 2020. – 664 с.
3. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. Том 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: підручник / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, О.Ф. Несин та ін. – 2-е видання. – К. «Медицина». – 2021. – 640 с.

Допоміжна

1. Терапевтична стоматологія: Захворювання пародонта : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / М. Ю. Гончарук-Хомин, М. І. Балега. – Ужгород, 2024. – 85 с.
2. Терапевтична стоматологія: Патологія пародонту та СОПР : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / Гончарук-Хомин М.Ю., Ньорба Бобиков М.М. – Ужгород, 2024. – 177 с.
3. Терапевтична стоматологія для лікарів-інтернів. Частина 1. Карієс та його ускладнення: навчальний посібник / П.М. Скрипников, К.О. Удальцова, В.І. Шинкевич, О.А. Писаренко, Л.М. Хавалкіна, Ю.В. Тимошенко, С.І. Геранін. – Полтава: Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), 2023.
4. Практична пародонтологія: 2-е видання / Кеннет Ітон, Філіп Овер. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2023. – 335 с. (кольорові).
5. Клінічна пародонтологія та імплантологія за Ньюманом і Карранзою: 14-е видання: в 2-х томах, переклад / Майкл Г. Ньюман, Перрі Р. Клоккевольд, Сатіш Елангован та ін. – К. «Медицина». – 2025. – 1543 с.
6. Петрушанко Т.О., Іленко Н.В., Островська Л.В. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології - Clinical Practicum in Therapeutic Dentistry: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. – 260 с.
7. Romanos G. E. Advanced Laser Surgery in Dentistry. – John Wiley & Sons, 2021.

Тема 13. Аутоінфекційні, травматичні, мікотичні та ерозивно-виразкові ураження СОПР: етіологія, патогенез, сучасні методи діагностики та нові підходи до лікування.

Заняття розглядає складні ураження слизової оболонки порожнини рота.

Ключові аспекти: патогенез аутоінфекційних і травматичних уражень; сучасні молекулярні механізми розвитку мікотичних і ерозивно-виразкових процесів; сучасні методи діагностики (ПЛР, імуногістохімія); нові підходи до лікування із використанням імунобіологічних препаратів та біомодуляторів.

Аспіранти засвоять алгоритми диференційної діагностики уражень СОПР, сучасні принципи терапії з урахуванням етіології. Буде зроблено акцент на диференційній діагностиці ерозивного стоматиту, гінгівостоматиту Венсана, ангіни Симановського-Плаута-Венсана зі змінами ясен при захворюваннях крові (лейкоз, агранулоцитоз), отруєнні солями важкими металів (Zn, Cu, Pb) тощо. Основний акцент буде зроблено на сучасних підходах до лікування хворих з ерозивно-виразковими ураженнями СОПР, принципах місцевого та загального лікування. Обговоримо принципи терапії на основі окремих клінічних ситуацій, клінічна фармакологія специфічних антибактеріальних препаратів та особливості призначення в певних групах пацієнтів. Прогноз. Профілактика.

Практичні навички: складання плану діагностичного пошуку; підбір сучасних терапевтичних протоколів; аналіз клінічних випадків із використанням біомодуляторів.

Знати:

1. Якісний та кількісний склад мікрофлори порожнини рота в нормі.
2. Етіологічні фактори, патогенез та патоморфологічні зміни СОПР при аутоінфекційних, травматичних, мікотичних та ерозивно-виразкових ураженнях СОПР.
3. Клініку та локалізацію уражень гострого катарального, гострого та хронічного герпетичного стоматиту, гострого афтозного стоматиту, виразково-некротичного стоматиту.
4. Додаткові методи діагностики при аутоінфекційних стоматитах.
5. Тракування результатів додаткових методів обстеження.

6. Позасиндромну та внутрішньосиндромну диференційну діагностику захворювань.
7. Збудників грибкових уражень та фактори патогенності грибів р. *Candida*.
8. Чим відрізняється міцелій від псевдоміцелію.
9. Знати клінічні прояви уражень СОПР при гострому псевдомембранозному, гострому та хронічному атрофічному кандидозі, хронічному гіперпластичному кандидозі, ангулярному кандидозному хейліті, мікотичному глоситі.
10. Додаткові методи обстеження хворого з грибковими ураженнями СОПР.
11. Експрес діагностику кандидозу.
12. Принципи лікування та профілактики аутоінфекційних, травматичних, мікотичних та ерозивно-виразкових ураженнях СОПР.

Вміти:

1. Скласти план обстеження хворого при аутоінфекційних, травматичних, мікотичних та ерозивно-виразкових ураженнях СОПР.
 2. Діагностувати аутоінфекційні стоматити.
 3. Призначити необхідні додаткові методи обстеження з метою уточнення причини захворювання і клінічного діагнозу.
 4. Виписати направлення на цитологічне, мікробіологічне дослідження, загальний аналіз крові та сечі.
 5. Провести забір матеріалу для цитологічного та мікробіологічного дослідження.
 6. Трактувати результати цитологічного та мікробіологічного дослідження, клінічного аналізу крові і сечі.
 7. Діагностувати кандидози СОПР.
 8. Вміти диференціювати грибкові ураження СОПР.
 9. Скласти план лікування хворого.
 10. Провести лікувальні маніпуляції (зрошення, аплікації лікарських засобів).
 11. Виписати рецепти медикаментозних засобів та призначити фізіотерапевтичне лікування.
1. Виписати направлення на консультацію інших спеціалістів (за показаннями).

Література:

Основна (базова)

1. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. Том 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: підручник / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, О.Ф. Несин та ін. – 2-е видання. – К. «Медицина». – 2021. – 640 с.
2. Клінічна фармакологія та фармакокінетика в стоматології: Навчальний посібник / І.П. Мазур, М.Ф. Хайтович, Л.І. Голопихо. – К. : ВСВ “Медицина”, 2018. – 376 с. + 6 с. кольор. вкл.

Допоміжна

1. Терапевтична стоматологія: Патологія пародонту та СОПР : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / Гончарук-Хомин М.Ю., Ньорба Бобиков М.М. – Ужгород., 2024. – 177 с.
2. Кандидоз порожнини рота: діагностика і лікування / Фесенко В.І., Глазунов О.А. – «Новий світ-2000». – 2023. – 235 с.
3. Антибактеріальна терапія в стоматології / Петрова Т.А., Островська Г.Ю., Луценко Р.В. та ін. – «Магнолія». – 2023. – 296 с.
4. Клінічна фармакологія: навчальний посібник / М.В. Хайтович, Г.В. Зайченко, І.О. Афанасьєва та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 335 с. (чорно-білі).
5. Фармакотерапія захворювань слизової оболонки порожнини рота і тканин пародонта: Навч. посіб. для мед. ун-тів, інст., акад. Рекомендовано Вченою радою НМУ О.О. Богомольця / За ред. А.В. Борисенка. — К., 2018. — 504 с., пал. тв., (ст. 8 пр.).
6. Фармакологія: підручник / І.В. Нековаль, Т.В. Казанюк. – 10-те вид., переробл. і доповн. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 552 с.

7. Фармакологія за Рангом і Дейлом: пер. 9-го агл. вид. у 2 томах. Т.2 / Джеймс М. Ріггер, Род Флавер, Грем Гендерсон, Юн Конг Лоук, Девід Мак'юен, Гамфрі П. Ранг; наук. ред. пер. : Ганна Зайченко, Микола Хайтович. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 342 с.
8. Фармакотерапія з фармакокінетикою: підручник для здобувачів закл. вищ. освіти / І. В. Кіреєв, О. О. Рябова, Н. В. Жаботинська та ін.; за ред. І. В. Кіреєва. — Самост. електр. вид. — Харків : НФаУ, 2023. — 378 с.
9. Фармакотерапія в нейростоматології: Навчальний посібник / Луценко Р.В., Капустник Ю.О., Сидоренко А.Г. – Львів: "Магнолія 2006", 2024. – 328 с.
10. Петрушанко Т.О., Іленко Н.В., Островська Л.В. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології - Clinical Practicum in Therapeutic Dentistry: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. – 260 с.
11. Diagnosis and Management of Oral Mucosal Lesions. An Issue of Oral and Maxillofacial Surgery Clinics of North America / / by Neel Bhattacharyya (Editor), Donald Cohen (Editor), Elsevier; 1st Edition, 2023. – 240 p.
12. A Guide to Clinical Differential Diagnosis of Oral Mucosal Lesions / Michael W. Finkelstein; Emily Lanzel; John W. Hellstein, 2023. – 95 p. <https://assets.ctfassets.net/nglyjmvvpp62/78XdWWzSRvvWBIAocvuJKL/b232c1ed3b75fbc84bdd6654e3669100/ce110.pdf>
13. Enno Schmidt. Diseases of the Oral Mucosa. – 2021. – 550 p. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-82804-2>
14. Pharmacotherapy in dentistry: manual / Bobyriov V.M., Petrova T.A., Ostrovska G.Yu., Ryabushko M.M., Kapustianska A.A. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2020. – 376 p.: il.

Тема 14. Системні та аутоімунні захворювання слизової оболонки порожнини рота: патогенетичні механізми, біомаркери у слині, таргетна терапія та особливості лікування пацієнтів із поліпрагмазією.

Заняття присвячене ураженням СОПР при системних і аутоімунних хворобах.

Ключові аспекти: сучасні молекулярні концепції патогенезу аутоімунних захворювань; діагностична роль біомаркерів у слині; сучасні напрямки таргетної терапії; особливості ведення пацієнтів із поліпрагмазією.

Аспіранти навчатися оцінювати клінічні прояви аутоімунних уражень СОПР, застосовувати принципи персоналізованої терапії.

Практичні навички: аналіз клінічних випадків системних уражень; ознайомлення з методами виявлення слинних біомаркерів; складання плану лікування пацієнтів із поліпрагмазією.

Знати:

1. Патогенетичні механізми розвитку аутоімунних уражень СОПР.
2. Клінічні прояви основних системних захворювань із ураженням СОПР.
3. Типи біомаркерів у слині та їх діагностичне значення.
4. Методи виявлення слинних біомаркерів: імуноферментний аналіз, ПЛР, мас-спектрометрія.
5. Принципи таргетної терапії при аутоімунних захворюваннях.
6. Ускладнення поліпрагмазії: взаємодія препаратів, побічні ефекти, вплив на стан СОПР.
7. Підходи до персоналізованої медицини у веденні пацієнтів із системними захворюваннями.

Вміти:

1. Розпізнавати клінічні ознаки аутоімунних уражень СОПР під час огляду пацієнта.
2. Аналізувати клінічні випадки системних захворювань із ураженням СОПР, формулювати диференційний діагноз.
3. Інтерпретувати результати досліджень слинних біомаркерів у контексті клінічної картини.

4. Оцінювати ризики поліпрагмазії та коригувати план лікування з урахуванням взаємодії препаратів.
5. Скласти індивідуалізований план лікування з урахуванням системного статусу пацієнта та супутньої терапії.
6. Застосовувати принципи таргетної терапії у співпраці з лікарями суміжних спеціальностей.
7. Проводити просвітницьку роботу з пацієнтами, пояснюючи важливість моніторингу та дотримання терапії.

Література:

Основна (базова)

1. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. Том 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: підручник / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, О.Ф. Несин та ін. – 2-е видання. – К. «Медицина». – 2021. – 640 с.
2. Клінічна фармакологія та фармакокінетика в стоматології: Навчальний посібник / І.П. Мазур, М.Ф. Хайтович, Л.І. Голопихо. – К. : ВСВ “Медицина”, 2018. – 376 с. + 6 с. кольор. вкл.
Допоміжна
1. Терапевтична стоматологія: Патологія пародонту та СОПР : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / Гончарук-Хомин М.Ю., Ньорба Бобиков М.М. – Ужгород:, 2024. – 177 с.
2. Антибактеріальна терапія в стоматології / Петрова Т.А., Островська Г.Ю., Луценко Р.В. та ін. – «Магнолія». – 2023. – 296 с.
3. Клінічна фармакологія: навчальний посібник / М.В. Хайтович, Г.В. Зайченко, І.О. Афанасьєва та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 335 с. (чорно-білі).
4. Фармакотерапія захворювань слизової оболонки порожнини рота і тканин пародонта: Навч. посіб. для мед. ун-тів, інст., акад. Рекомендовано Вченою радою НМУ О.О. Богомольця / За ред. А.В. Борисенка. — К., 2018. — 504 с., пал. тв., (ст. 8 пр.).
5. Фармакологія: підручник / І.В. Нековаль, Т.В. Казанюк. – 10-те вид., переробл. і доповн. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 552 с.
6. Фармакологія за Рангом і Дейлом: пер. 9-го англ. вид. у 2 томах. Т.2 / Джеймс М. Ріттер, Род Флавер, Грем Гендерсон, Юн Конг Лоук, Девід Мак'юен, Гамфрі П. Ранг; наук. ред. пер. : Ганна Зайченко, Микола Хайтович. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 342 с.
7. Фармакотерапія з фармакокінетикою: підручник для здобувачів закл. вищ. освіти / І. В. Кіреєв, О. О. Рябова, Н. В. Жаботинська та ін.; за ред. І. В. Кіреєва. — Самост. електр. вид. — Харків : НФаУ, 2023. — 378 с.
8. Фармакотерапія в нейростоматології: Навчальний посібник / Луценко Р.В., Капустник Ю.О., Сидоренко А.Г. – Львів: "Магнолія 2006", 2024. – 328 с.
9. Петрушанко Т.О., Іленко Н.В., Островська Л.В. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології - Clinical Practicum in Therapeutic Dentistry: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. – 260 с.
10. Diagnosis and Management of Oral Mucosal Lesions. An Issue of Oral and Maxillofacial Surgery Clinics of North America // by Neel Bhattacharyya (Editor), Donald Cohen (Editor), Elsevier; 1st Edition, 2023. – 240 p.
11. A Guide to Clinical Differential Diagnosis of Oral Mucosal Lesions / Michael W. Finkelstein; Emily Lanzel; John W. Hellstein, 2023. – 95 p.
<https://assets.ctfassets.net/nglyjmvvpp62/78XdWWzSRvvWBIAocvuJKL/b232c1ed3b75f84bdd6654e3669100/ce110.pdf>
12. Enno Schmidt. Diseases of the Oral Mucosa. – 2021. – 550 p. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-82804-2>

13. Pharmacotherapy in dentistry: manual / Bobyriov V.M., Petrova T.A., Ostrovska G.Yu., Ryabushko M.M., Kapustianska A.A. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2020. – 376 p.: il.

Нормативні документи:

1. Стандарт медичної допомоги «Раціональне застосування антибактеріальних і антифунгальних препаратів з лікувальною та профілактичною метою» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.08.2023 № 1513).

Тема 15. Невідкладні стани в стоматології: патогенез алергічних реакцій, генетична схильність, профілактика.

Заняття присвячене веденню невідкладних станів у стоматології. Розглянемо різновиди невідкладних станів, що найчастіше трапляються на стоматологічному прийомі. Буде приділена увага етіології, патогенезу невідкладних станів пов'язаних з порушенням діяльності серцево-судинної системи (непритомність, колапс, аритмія, стенокардія, гіпертонічний криз, інфаркт міокарда, гіпотонія), респіраторні розлади внаслідок порушення зовнішнього дихання та асфіксії, коматозні стани при діабеті, підвищенні внутрішньочерепного тиску (епілепсія), шоківі прояви алергічної реакції на медикаменти (анафілактичний шок, набряк Квінке). Фактори ризику. Приділимо особливу увагу протоколам обстеження пацієнта, етапу опитування стоматологічних хворих, а саме ретельному збору анамнезу життя (з'ясуванню алергологічного анамнезу, наявності у хворого важких загальносоматичних захворювань, перенесених операцій в анамнезі, професійні шкідливості, тощо). Зробимо акцент на розпізнаванні перших клінічних проявів невідкладних станів та їх передвісників.

Ключові аспекти: молекулярні механізми розвитку алергічних реакцій; роль генетичної схильності в ризику розвитку ускладнень; принципи профілактики невідкладних станів; алгоритми надання допомоги у стоматологічному кабінеті.

Аспіранти засвоять протоколи надання допомоги при анафілаксії, набряку Квінке, колапсі. Практичні навички: відпрацювання алгоритмів невідкладної допомоги (BLS, ACLS); моделювання клінічних ситуацій; робота з аптечкою невідкладної допомоги стоматолога.

Знати:

1. Етіологію, патогенез невідкладних станів.
2. Протокол обстеження стоматологічного хворого.
3. Клінічні прояви та передвісники невідкладних станів.
4. Протокол надання екстреної допомоги.
5. Заходи базової підтримки життя.
6. Індивідуальні підходи до профілактики невідкладних станів.
7. Класифікацію алергічних реакцій.

Вміти:

1. Виявити клініку невідкладних станів.
2. Надати невідкладну допомогу при порушеннях діяльності серцево-судинної системи (непритомність, колапс, аритмія, стенокардія, гіпертонічний криз, інфаркт міокарда, гіпотонія).
3. Надати невідкладну допомогу при алергічних реакціях (анафілактичний шок, набряк Квінке). Провести прік-тест та оцінити пробу *in vitro*.
4. Надати невідкладну допомогу при респіраторних розладах (напад бронхіальної астми)
5. Надати невідкладну допомогу при коматозних станах, діабеті, підвищенні внутрішньочерепного тиску (епілепсія).
6. Обґрунтувати перелік призначених препаратів та провести необхідні місцеві маніпуляції.
8. Аналізувати патогенетичні ланцюги розвитку алергічних уражень.

Література:

Основна (базова)

1. Терапевтична стоматологія: У 4-х томах: підручник. Т.2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис. – 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. – К., 2020. – 592 с.
2. Терапевтична стоматологія. Том 3. Захворювання пародонта: Підручник у 4 томах, том 3 присвячений захворюванням пародонта. Автори: М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та інші; за редакцією А.В. Борисенка. Видання друге, перероблене і доповнене. – 2020. – 664 с.
3. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. Том 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: підручник / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, О.Ф. Несин та ін. – 2-е видання. – К. «Медицина». – 2021. – 640 с.
4. Клінічна фармакологія та фармакокінетика в стоматології: Навчальний посібник / І.П. Мазур, М.Ф. Хайтович, Л.І. Голопихо. – К. : ВСВ “Медицина”, 2018. – 376 с. + 6 с. кольор. вкл.
Допоміжна
1. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. – 5-е видання. – К. «Медицина». – 2023. – 560 с.
2. Клінічна фармакологія: навчальний посібник / М.В. Хайтович, Г.В. Зайченко, І.О. Афанасьєва та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 335 с. (чорно-білі).
3. Фармакологія: підручник / І.В. Нековаль, Т.В. Казанюк. – 10-те вид., переробл. і доповн. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 552 с.
4. Фармакологія за Рангом і Дейлом: пер. 9-го англ. Вид. У 2 томах. Т.2 / Джеймс М. Ріттер, Род Флавер, Грем Гендерсон, Юн Конг Лоук, Девід Мак'юен, Гамфрі П. Ранг; наук. Ред. Пер. : Ганна Зайченко, Микола Хайтович. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 342 с.
5. Фармакотерапія з фармакокінетикою: підручник для здобувачів закл. Вищ. Освіти / І. В. Кіреєв, О. О. Рябова, Н. В. Жаботинська та ін.; за ред. І. В. Кіреєва. — Самост. Електр. Вид. — Харків : нфау, 2023. — 378 с.
6. Фармакотерапія в нейростоматології: Навчальний посібник / Луценко Р.В., Капустник Ю.О., Сидоренко А.Г. – Львів: "Магнолія 2006", 2024. – 328 с.

Нормативні документи:

1. Стандарт медичної допомоги «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555).
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555).

Тема 16. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ: цитогенетичні та імуногістохімічні маркери, рання діагностика (liquid biopsy).

Заняття висвітлює сучасні підходи до діагностики та профілактики передракових станів.

Ключові аспекти: характеристика передракових уражень СОПР; роль цитогенетичних та імуногістохімічних маркерів у ранній діагностиці; liquid biopsy як інноваційний метод; принципи моніторингу пацієнтів групи ризику.

Аспіранти отримають знання щодо сучасних методів скринінгу та стратифікації ризику злоякісної трансформації.

Практичні навички: аналіз результатів цитогенетичних досліджень; ознайомлення з методами liquid biopsy; складання плану спостереження за пацієнтами.

Знати:

1. Класифікацію та клінічні характеристики основних передракових уражень СОПР і червоної кайми губ.
2. Молекулярно-біологічні механізми канцерогенезу, зокрема роль мутацій, епігенетичних змін та хронічного запалення.
3. Цитогенетичні маркери та їх значення у виявленні ризику злоякісної трансформації.
4. Імуногістохімічні маркери як інструменти оцінки проліферативної активності та диспластичних змін.
5. Принципи та переваги liquid biopsy у ранній діагностиці.
6. Критерії стратифікації пацієнтів групи ризику та підходи до їх моніторингу.
7. Сучасні стратегії профілактики злоякісної трансформації: відмову від шкідливих звичок, фотозахист, регулярні огляди.

Вміти:

1. Розпізнавати клінічні ознаки передракових станів СОПР та червоної кайми губ під час огляду.
2. Інтерпретувати результати цитогенетичних досліджень, зокрема виявлення хромосомних аномалій та мутацій.
3. Оцінювати імуногістохімічні профілі біопсійного матеріалу для визначення ступеня дисплазії.
4. Застосовувати алгоритми методик liquid biopsy у клінічній практиці.
5. Складати індивідуалізований план моніторингу для пацієнтів із передраковими ураженнями.
6. Проводити скринінг пацієнтів групи ризику з урахуванням анамнезу, клінічних та лабораторних даних.
7. Комунікувати з пацієнтами щодо профілактики, пояснюючи важливість ранньої діагностики та усунення факторів ризику.

Література:

Основна (базова)

1. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. Том 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: підручник / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, О.Ф. Несин та ін. – 2-е видання. – К. «Медицина». – 2021. – 640 с.
2. Щелепно-лицева хірургія: підручник / О.О. Тимофеев. – 3-є видання. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2022. – 792 с. (чорно-білі) + 40 кольор.
3. Клінічна фармакологія та фармакокінетика в стоматології: Навчальний посібник / І.П. Мазур, М.Ф. Хайтович, Л.І. Голопихо. – К. : ВСВ “Медицина”, 2018. – 376 с. + 6 с. кольор. вкл.

Допоміжна

1. Терапевтична стоматологія: Патологія пародонту та СОПР : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / Гончарук-Хомин М.Ю., Ньорба Бобиков М.М. – Ужгород, 2024. – 177 с.
2. Фармакотерапія захворювань слизової оболонки порожнини рота і тканин пародонта: Навч. посіб. для мед. ун-тів, інст., акад. Рекомендовано Вченою радою НМУ О.О. Богомольця / За ред. А.В. Борисенка. — К., 2018. — 504 с., пал. тв., (ст. 8 пр.).
3. Фармакотерапія з фармакокінетикою: підручник для здобувачів закл. вищ. освіти / І. В. Кіреєв, О. О. Рябова, Н. В. Жаботинська та ін.; за ред. І. В. Кіреєва. — Самост. електр. вид. — Харків : НФаУ, 2023. — 378 с.
4. Фармакотерапія в нейростоматології: Навчальний посібник / Луценко Р.В., Капустник Ю.О., Сидоренко А.Г. – Львів: "Магнолія 2006", 2024. – 328 с.
5. Петрушанко Т.О., Іленко Н.В., Островська Л.В. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології - Clinical Practicum in Therapeutic Dentistry: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. – 260 с.

6. Diagnosis and Management of Oral Mucosal Lesions. An Issue of Oral and Maxillofacial Surgery Clinics of North America / / by Neel Bhattacharyya (Editor), Donald Cohen (Editor), Elsevier; 1st Edition, 2023. – 240 p.
7. A Guide to Clinical Differential Diagnosis of Oral Mucosal Lesions / Michael W. Finkelstein; Emily Lanzel; John W. Hellstein, 2023. – 95 p. <https://assets.ctfassets.net/nglyjmvvpp62/78XdWWzSRvvWBIAocvuJKL/b232c1ed3b75f8e84bdd6654e3669100/ce110.pdf>
8. Romanos G. E. Advanced Laser Surgery in Dentistry. – John Wiley & Sons, 2021.
9. Enno Schmidt. Diseases of the Oral Mucosa. – 2021. – 550 p. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-82804-2>
10. Pharmacotherapy in dentistry: manual / Bobyriov V.M., Petrova T.A., Ostrovska G.Yu., Ryabushko M.M., Kapustianska A.A. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2020. – 376 p.: il.

Нормативні документи:

1. Стандарт медичної допомоги «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555).
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555).

Тема 17. Лабораторні методи у стоматологічних дослідженнях: протеоміка, метагеноміка, метаболоміка, in vitro / in vivo моделі.

Заняття присвячене сучасним експериментальним методам у стоматології; біохімічним, мікробіологічним, цитологічним, гістологічним, імунологічним та морфологічним методам діагностики в стоматології; методам забору матеріалу для цитологічного та бактеріологічного дослідження та їх аналізу; серологічній діагностиці в стоматології.

Ключові аспекти: принципи протеоміки, метагеноміки та метаболоміки; застосування in vitro / in vivo моделей у дослідженнях; можливості трансляційної медицини.

Аспіранти ознайомляться з сучасними методами лабораторної діагностики та досліджень у стоматології.

Практичні навички: ознайомлення з методами збору та аналізу біологічних зразків; інтерпретація результатів молекулярних досліджень; формування протоколу наукового експерименту.

Знати:

1. Цитологічні методи діагностики в стоматології.
2. Морфологічні методи діагностики в стоматології.
3. Мікробіологічні методи діагностики в стоматології.
4. Біохімічні методи діагностики в стоматології.
5. Імунологічні методи діагностики в стоматології.
6. Методи забору матеріалу для цитологічного та бактеріологічного дослідження та їх аналіз.

7. Серологічна діагностика в стоматології.

Вміти:

1. Скласти план обстеження стоматологічного хворого.
2. Розрізнити клінічний аналіз крові в нормі та при хворобах пародонта.
3. При опитуванні пацієнта звернути увагу на рекомендаціях при підготовці до лабораторних методів дослідження.
4. Під час проведення клінічного обстеження хворого встановити попередній діагноз за пробою Ясиновського в модифікації Сенаторової.
5. Провести курацію стоматологічного хворого і визначити етіологічний чинник за біохімічними та клінічними показниками крові і сечі.

Література:

Основна (базова)

1. Терапевтична стоматологія. Том 3. Захворювання пародонта: Підручник у 4 томах, том 3 присвячений захворюванням пародонта. Автори: М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та інші; за редакцією А.В. Борисенка. Видання друге, перероблене і доповнене. – 2020. – 664 с.
2. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. Том 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: підручник / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, О.Ф. Несин та ін. – 2-е видання. – К. «Медицина». – 2021. – 640 с.

Допоміжна

1. Терапевтична стоматологія: Захворювання пародонта : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / М. Ю. Гончарук-Хомин, М. І. Балєга. – Ужгород, 2024. – 85 с.
2. Терапевтична стоматологія: Патологія пародонту та СОПР : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / Гончарук-Хомин М.Ю., Ньорба Бобиков М.М. – Ужгород., 2024. – 177 с.
3. Практична пародонтологія: 2-е видання / Кеннет Ітон, Філіп Овер. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2023. – 335 с. (кольорові).
4. Кандидоз порожнини рота: діагностика і лікування / Фесенко В.І., Глазунов О.А. – «Новий світ-2000». – 2023. – 235 с.

Тема 18. Цифрові технології в сучасній стоматології: CAD/CAM, 3D-друк, навігаційні хірургічні системи.

Заняття присвячене впровадженню цифрових рішень у клінічну практику.

Ключові аспекти: можливості CAD/CAM у терапії, ортопедії, ортодонтії; застосування 3D-друку для виготовлення індивідуальних конструкцій; роль навігаційних систем у хірургії.

Аспіранти засвоять алгоритм цифрового планування лікування та інтеграцію CAD/CAM у комплексну практику.

Практичні навички: робота з CAD/CAM-системами; ознайомлення з технологією 3D-друку; аналіз клінічних випадків використання навігаційних хірургічних систем.

Знати:

1. Принципи роботи CAD/CAM-систем та етапи сканування, цифрового моделювання, фрезерування/друку.
2. Особливості програмного забезпечення.
3. Застосування CAD/CAM у різних галузях стоматології при виготовленні реставрацій, ортодонтичних апаратів, хірургічних шаблонів, тимчасових конструкцій.
4. Можливості та обмеження 3D-друку, показання до клінічного використання.
5. Навігаційні хірургічні системи, їх типи, принципи роботи, переваги і клінічні показання.
6. Алгоритм цифрового планування лікування.
7. Цифровий протокол.
8. Значення штучного інтелекту у плануванні, віртуальної реальності, телестоматології та біодруку тканин.

Вміти:

1. Працювати з CAD/CAM-системами та виконувати внутрішньоротове сканування, моделювати реставрації, готувати дані до фрезерування/друку.
2. Створювати цифрові моделі клінічних випадків та аналізувати оклюзію, анатомію, планувати реставрації або хірургічні втручання.
3. Підбирати матеріали для 3D-друк у клінічній практиці, налаштовувати параметри друку, контролювати якість виробів.

4. Планувати імплантацію з використанням навігаційних систем, створюючи та оцінюючи хірургічні шаблони і точність позиціонування.
5. Інтегрувати цифрові дані в комплексний план лікування.
6. Оцінювати ефективність цифрових рішень.
7. Підготувати візуалізацію, обґрунтувати вибір технологій, продемонструвати результати.

Література:

Основна (базова)

1. Щелепно-лицева хірургія: підручник / О.О. Тимофеев. – 3-є видання. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2022. – 792 с. (чорно-білі) + 40 кольор.
2. Ортопедична стоматологія. Національний підручник: за ред проф. Рожка М.М., проф. Неспрядька В.П. 2020 Підручник / М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін.: за ред М.М. Рожка, В.П. Неспрядька. – К. ВСВ «Медицина», 2020. – 720 с.

Допоміжна

1. Моделювання анатомічної форми зубів: підручник / П.С. Фліс, Т.М. Банних, А.М. Бібік, С.Б. Костенко. – 2-е видання, Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2025. – 352 (чорно-білі) + 20 кол.
2. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку: підручник / Л.Я. Яковенко, В.Г. Черкасов, І.Л. Чехова та ін. – 2-е видання. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2022. – 496 с. (кольор.).
3. Техніка виготовлення знімних протезів: підручник / П.С. Фліс, Т.М. Банних. – 3-є видання, Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 264 (чорно-білі) + 32 кол.
4. Лабораторні етапи виготовлення ортопедичних конструкцій зубних протезів: навчально-наочний посібник / М.М. Рожко, Т.М. Дмитришин, І.В. Палійчук та ін. / Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 222 с. (кол.)
5. StudBook з ортопедичної стоматології / [П.А. Гасюк, Є.Я. Костенко, В.Р. Мачоган, С.О. Росоловська, А.Б. Воробець, В.Б.Радчук]. – 2020. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А.- 372 с.
6. Базова філософія бюгельного протезування / [П.А. Гасюк , В.Р. Мачоган, В.Б. Радчук]. – 2020. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А. – 107 с.
7. Основні технології виготовлення зубних протезів: Навчальний посібник, 2019 р. Автори: Е.В. Беляєв, Д.М. Король, П.А. Гасюк та інші.
8. Diagnosis and Management of Oral Mucosal Lesions. An Issue of Oral and Maxillofacial Surgery Clinics of North America / / by Neel Bhattacharyya (Editor), Donald Cohen (Editor), Elsevier; 1st Edition, 2023. – 240 p.

Тема 19. Дентальна імплантація як інтегративний напрям: міждисциплінарні аспекти, сучасні тенденції.

Заняття розглядає імплантацію як частину комплексного лікування.

Ключові аспекти: міждисциплінарний підхід до планування імплантації (ортопедія, хірургія, пародонтологія); цифрові протоколи планування імплантації; сучасні тенденції у виборі імплантатів та протоколів остеоінтеграції.

Аспіранти засвоять сучасні стратегії лікування пацієнтів із використанням імплантатів та їх інтеграцію у загальний план.

Практичні навички: планування імплантації за допомогою цифрових технологій; аналіз клінічних випадків; складання комплексного плану реабілітації.

Знати:

1. Основи міждисциплінарного підходу та роль ортопеда, хірурга та пародонтолога у плануванні та реалізації імплантаційного лікування.
2. Біологічні принципи остеоінтеграції, етапи загоєння та фактори успішної інтеграції імплантату з кісткою.

3. Класифікація та характеристики імплантатів.
4. Цифрові технології в імплантології (CAD/CAM, комп'ютерна томографія, навігаційна хірургія, 3D-планування).
5. Протоколи імплантації
6. Оцінку клінічних та рентгенологічних показників до імплантації.
7. Взаємодію з біоактивними поверхнями.
8. Особливості застосування коротких імплантів, імплантації без лоскутів та імплантантів з кераміки.

Вміти:

1. Проводити міждисциплінарне планування лікування та координувати дії з фахівцями інших стоматологічних напрямів.
2. Використовувати цифрові інструменти для планування імплантації, створювати 3D-моделі, шаблони для навігаційної хірургії та віртуально позиціонувати імплантати.
3. Оцінювати клінічні випадки та формулювати діагноз.
4. Розробляти комплексний план реабілітації, враховуючи естетичні, функціональні та біомеханічні аспекти.
5. Обирати тип імплантату та протокол остеоінтеграції залежно від клінічної ситуації, обсягу кісткової тканини та термінів навантаження.
6. Комунікувати з пацієнтом, пояснювати план лікування, ризики, альтернативи, прогноз.
7. Оцінювати результати лікування та проводити супровід.
8. Контроль загоєння, профілактика ускладнень, довготривале спостереження.

Література:

Основна (базова)

1. Щелепно-лицева хірургія: підручник / О.О. Тимофеев. – 3-є видання. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2022. – 792 с. (чорно-білі) + 40 кольор.
2. Ортопедична стоматологія. Національний підручник: за ред проф. Рожка М.М., проф. Неспрядька В.П. 2020 Підручник / М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін.: за ред М.М. Рожка, В.П. Неспрядька. – К. ВСВ «Медицина», 2020. – 720 с.

Допоміжна

1. Моделювання анатомічної форми зубів: підручник / П.С. Фліс, Т.М. Банних, А.М. Бібік, С.Б. Костенко. – 2-е видання, Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2025. – 352 (чорно-білі) + 20 кол.
2. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку: підручник / Л.Я. Яковенко, В.Г. Черкасов, І.Л. Чехова та ін. – 2-е видання. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2022. – 496 с. (кольор.).
3. Техніка виготовлення знімних протезів: підручник / П.С. Фліс, Т.М. Банних. – 3-є видання, Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 264 (чорно-білі) + 32 кол.
4. Лабораторні етапи виготовлення ортопедичних конструкцій зубних протезів: навчально-наочний посібник / М.М. Рожко, Т.М. Дмитришин, І.В. Палійчук та ін. / Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 222 с. (кол.)
5. StudBook з ортопедичної стоматології / [П.А. Гасюк, Є.Я. Костенко, В.Р. Мачоган, С.О. Росоловська, А.Б. Воробець, В.Б.Радчук]. – 2020. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А.- 372 с.
6. Базова філософія бюгельного протезування / [П.А. Гасюк , В.Р. Мачоган, В.Б. Радчук]. – 2020. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А. – 107 с.
7. Основні технології виготовлення зубних протезів: Навчальний посібник, 2019 р. Автори: Е.В. Беляєв, Д.М. Король, П.А. Гасюк та інші.
8. Diagnosis and Management of Oral Mucosal Lesions. An Issue of Oral and Maxillofacial Surgery Clinics of North America / / by Neel Bhattacharyya (Editor), Donald Cohen (Editor), Elsevier; 1st Edition, 2023. – 240 p.

Тема 20. Диференційований залік.

Форма підсумкового контролю, яка охоплює теоретичні знання та практичні навички.

Ключові аспекти: перевірка засвоєного матеріалу за всіма темами лекційного курсу, матеріалів практичних занять і темами самостійної роботи аспірантів; оцінка знання сучасних клінічних протоколів, молекулярних та цифрових методів діагностики й лікування; вміння інтегрувати знання для вирішення клінічних завдань.

Аспіранти демонструють здатність застосовувати принципи доказової медицини, цифрові технології та сучасні терапевтичні підходи.

Практичні навички: тестування, розв'язання клінічних ситуаційних задач, презентація плану комплексного лікування.